

6.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet finder ligesom udvalget, at retsplejelovens regler om ejerskab af advokatvirksomheder bør lempes i et vist omfang. Justitsministeriet er endvidere enig med udvalget i, at ændringen begrænses til at angå kapital-selskaber og ikke interessentskaber, og at der alene åbnes op for aktiv, men ikke passiv kapitalinvestering i virksomheden.

Herudover kan Justitsministeriet tilslutte sig udvalgets forslag om, at andre professioner end advokater tilsammen skal kunne eje op til under 10 pct. af et advokatselskabs aktier eller anparter. Der vil i den forbindelse blive indført et forbud mod forskellige aktieklasser samt begrænsninger i adgangen til i vedtægterne eller ved aktionæroverenskomst at fastsætte bestemmelser om indløsning.

Justitsministeriet er af den opfattelse, at den foreslåede lempelse af reglerne om ejerskab af advokatvirksomheder tilgodeser hensynet til advokaters uafhængighed af uvedkommende interesser ved, at den type virksomheder, som andre professioner end advokater kan være medejere af, og den type investeringer, som andre professioner kan foretage, er begrænset til kapital-selskaber og aktiv kapitalinvestering. Endvidere vil den bestemmende indflydelse i selskabet være hos advokaterne på grund af begrænsningerne i, hvor stor en del af aktierne eller anparterne i selskabet andre professioner end advokater kan eje, samt forbuddet mod forskellige aktieklasser og bestemmelser i vedtægterne mv. om indløsning. Hertil kommer, at der vil være mulighed for, at en advokat, der ejer mere end 90 pct. af selskabets aktieandele, under visse betingelser vil kunne indløse minoritetsaktionærernes aktier.

For at sikre at ejere, som ikke er advokater, er bekendt med de regler, der omgiver advokatprofessionen, kan Justitsministeriet endvidere tilslutte sig udvalgets forslag om, at disse ejere skal bestå en prøve i advokatret. Dette skal dels sikre hensynet til advokatvirksomhedens klienter og dels hensynet til ejeren selv, da salær- og adfærdsklager vedrørende sådanne ejere kan indbringes for Advokatnævnet.

Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om denne prøve. Det vil her bl.a. kunne fastsættes, på hvilket tidspunkt prøven skal være bestået, ligesom der vil kunne fastsættes straf for overtrædelse af bestemmelserne i bekendtgørelsen. Justitsministeren vil endvidere kunne fastsætte, at en ejer, der ikke har bestået prøven, skal afhænde aktier eller anparter.

Herudover kan Justitsministeriet af hensyn til at forbedre muligheden for at opstarte og videreudvikle advokatvirksomheder tilslutte sig udvalgets forslag om, at der åbnes mulighed for, at advokatvirksomhed

kan drives som et kommanditaktieselskab eller i en holdingselskabskonstruktion, hvor holdingselskabet alene er ejet af advokater. Endelig er Justitsministeriet enig med udvalget i, at det fremover under visse betingelser skal være muligt at omdanne et advokatselskab til andet formål.

7. Advokaters møderetsmonopol

7.1. Gældende ret

7.1.1. Det følger af retsplejelovens § 259, at enhver både som sagsøger og som sagvolder (dvs. sagsøgt) kan gå i rette for sig selv. Retten kan pålægge en part at lade sagen udføre af en advokat, dersom den ikke finder det muligt at behandle sagen på forsvarlig måde, uden at parten har sådan bistand. Pålægget kan ikke indbringes for højere ret. Efterkommes et pålæg ikke, betragtes processkrifter, der indgives af parten efter pålæggets meddelelse, som ikke indgivne, ligesom parten anses for udeblevet fra de retsmøder, der afholdes efter pålæggets meddelelse. Hvor særlige hensyn taler derfor, kan retten dog beskikke parten en advokat.

7.1.2. Reglerne om advokaters møderetsmonopol findes i retsplejelovens §§ 131 og 260.

Det følger af retsplejelovens § 131, at advokater er eneberettigede til at udføre retssager for andre, jf. dog retsplejelovens §§ 136, 260 og 730.

Ifølge retsplejelovens § 260 kan enhver både som sagsøger og som sagvolder (dvs. sagsøgt) lade møde i retten for sig ved en eller nedenstående regler berettiget rettergangsfuldmægtig. Advokater er eneberettigede til at møde i retten som fuldmægtige for parterne; dog kan der mødes af værgemål for personer, der er umyndige, under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, ved ægtefælle, beslægtede og besvogrede i anden grad af sidelinjen eller nærmere, ved personer, der hører til samme husstand som parten, samt ved personer, der står i fast tjenesteforhold til parten, således at de er antagne af ham for ikke kortere tid end en måned og – når parten ikke selv er advokat – ikke med det særlige hverv for øje at møde for retten. Den, der foregiver at stå i et af de ovennævnte forhold til parten, må være rede til at føre bevis herfor, når det af retten eller modparten forlanges; dog kan retten undtagelsesvis tilstå en passende udsættelse hertil. Når det under hensyn til sagens karakter og øvrige omstændigheder findes forsvarligt, kan retten tillade, at der mødes ved advokat fra andet nordisk land. Endvidere er det under skiftebehandling tilladt at lade møde for sig også ved andre end de foran nævnte personer, og det samme gælder under fogedforretninger, derunder auktionsforret-